

Državni izpitni center

M 1 2 1 6 4 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

TEORIJA IN ZGODOVINA DRAME IN GLEDALIŠČE

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 14. junij 2012

SPLOŠNA MATURA

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
1.1	1	♦ D. Smole: Antigona	Točki se dodelita samo, če sta prva dva odgovora pravilna.
	1	♦ 1960	
	1	♦ moderna poetična drama – tri dejanja brez prizorov	
	1	♦ ok. 2500 svobodnih verzov	
1.2	1	♦ D. Jovanović: Antigona	Točki se dodelita samo, če sta prva dva odgovora pravilna.
	1	♦ 1993	
	1	♦ stavki iz enih glav za druga usta – moderna	
	1	♦ groteskna drama – deset slik	
Skupaj	8		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
2.1	2	dva od: ♦ 3.dej., Kreon zaspi, A. še išče bratovo truplo. ♦ Ismena je nazaj pri sebi in vsa samo zase. ♦ Teiresias sklepa svojo vlogo z velikim monologom, ki stvari postavlja na svoje in pravo mesto, in ugotavlja, da je človek nič, da svet živi svoje življenje in da je treba stoično sprejeti naravni tok stvari ...	
2.2	2	dva od: ♦ slovo, 5. slika, sestri se poslavljata od bratov in ju zadnjič poskušata spraviti in umiriti ♦ para sta sicer ločena, vendar se morata oba duologa razumeti kot celota ♦ zadaj Feničanka poje pesem o ljubezni	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
3	1	♦ Npr. Ismena – A. sestra;	Ime in vloga – 1 točka, hotenje/želja – do 2 točki, se boji –1 točka, utemeljitev – do 3 točke, uspešnost – do 2 točki.
	2	♦ meni, da mora zmagati dobro, da mora biti nasilje kaznovano,	
	1	♦ boji se Kreonove grožnje; boji se trpljenja, kazni, sramote; se umakne pred odgovornostjo;	
	3	♦ Teiresias pravi, da je lepa, bistroumna, le malo bojzljiva; sprva odločno stoji ob sestri in išče bratovo truplo, da bi ga zakopali, potem pa se v strahu za svoje življenje, telo, udobje, odvrne od sestre in jo razglasi za blazno, jo prepusti tragični usodi; vendar je Antigonin vpliv premočen, tudi sama navaja njene modrosti, sprejema njene vrednote, npr. mir, varnost...; je nečimrna, narcisoidna, ljubosumna, prepolna sebe; tudi ona pade pod vpliv Teiresiasovih idej o pomembnosti osebnih koristi; vzravnost pa nagrajena, a Teiresias ji očita: "Ravno narobe govoriš od tistega, kar si v resnici"; sprva zagovarja načelo, naj "srce zveni, vest ureja", po katerem bi se moralo svet spreminjati s srcem, razumom in odgovornostjo; a pri njej je vse na deklarativni ravni, čeprav zmore tudi odločne besede, da je treba vztrajati pri resnici s celo mrežo svojih žil ...	
	2	♦ uspešna je le delno, čeprav ohrani vse, kar ima;	
	1	♦ Npr. Teiresias– je kraljev svetovalec; ideolog potrošništva, zlate sredine, demagog, konformist, cinik;	

	2	♦ hoče vesplošno urejenost stvari, red, mir, zmernost, ugodje; zdi se, da vodi igro; noče, da bi se vrnila vojna ter z njo nered in smrt, ker je preveč lepo živeti; treba je ohraniti razum, meje, vrniti stvari na svoja mesta, jim dopustiti naravni tek, kajti človek je majhen, je nič, in če hoče več, ga kaj hitro čaka neizogiben polom;	
	1	♦ ne boji se nikogar;	
	3	♦ zastavlja retorična vprašanja, kakršno je "Kaj pridobiš, če tvegaš brez kanca upanja v uspeh?"; prepričan je, da je treba biti buden za normalni zven sveta, da sveta ni dobro niti pametno spreminjati, še najmanj s srcem; ve, kako škodljivo je zlo in da se v nikoli sklenjeni verigi poraja iz zla, ne stori pa ničesar, da bi ga bilo manj;	
	2	♦ ne uspe mu preprečiti nadaljnjih žrtev, torej zagotoviti dokončnega miru ...	
Skupaj	9		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
4	3	♦ Ismena – si želi miru, svobode, paža, ki bi ga ljubosumno rada le zase; mir je sploh ena njenih prvih besed, ob njem pa varnost. ♦ Besede svoboda tudi ona ne uporabi. ♦ Pravi "zaradi ljubezni in miru sem tu", vendar misli predvsem na rodbinsko čast, dolžnost; meni, da je ljubezen dar bogov, je zanjo in zaradi nje za spravo ...	Vsak odgovor 1 točka.
	3	♦ Teiresias– si seveda želi miru in sprave, ker je sit vojne. ♦ Je za svobodo, vendar znotraj meja legalnega, s spoštovanjem ukazov, pravi: "Še možnosti ne dopustiti, še misli ne", "Prostost ne prija ... Najbolj smo prosti, kadar smo odvisni", besede svoboda tudi on ne uporabi. ♦ O ljubezni ne razmišlja in ne govori, meni, da ni čas za zasebna čustva ...	
Skupaj	6		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
5	2	♦ izpis	Npr.: Človek je nič ... Odgovori so dani pri nalogah 3 in 4.
	2	♦ poimenovanji	
	2	♦ hotenje/želja	
Skupaj	6		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
6.1	4	Jovanovičeva, štirje od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ tudi ona je kraljična, a bolj ljubi Eteokla ♦ vsi bežijo od nje ♦ naivno je prepričana, da brata ne moreta kar tako pobiti eden drugega ♦ obsoja moško nasilje, napadanje, posilstvo, grabež, rop ♦ tudi ona je zoper zlo, meni, da bi moral popustiti Polinejk, ve, da je Polinejk bližji sestri, katere "srce se ga oklepa" ♦ v slovesu od bratov stoično razmišlja, da se vse dogaja po svoji logiki, premalo razumno ♦ njena zadnja replika je vprašanje: "In če umreš?" ... 	Vsaka primerjana lastnost/značilnost – 1 točka. Če ni primerjave, največ 4 točke.
6.2	4	Smoletova, štirje od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ npr. je kraljična ♦ sprva Antigonina zaupnica in na strani brata Polinejka, nato se obrne in vrne k sebi ♦ bratomor jo hudo pretrese, čuti se sokrivo ♦ je zoper zlo ♦ ljubi življenje ♦ smrti se boji – gl. tudi rešitev naloge 3 in 4 ... 	
Skupaj	8		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
7	1	♦ Npr. Jovanovičeva brata: Polinejk	Poimenovanji obeh – 1 točka, vlogi – 1 + 1 točka, razmerje do – 1 + 1 točka, hotenje – 1 + 1 točka, uspešnost – 1 + 1 točka.
	2	♦ Jokastin sin, sovražnik modernih Teb,	
	2	♦ kolerik, vzkipljiv, jezljiv, dostojanstvo si mora izboriti vsak sam", brat je zanj "prevarant in lažnivec", lopov; zahteva pravico, meni, da je "težko miriti na smrt sprte", da je "največje bogastvo človek", da so vrednote poštenje, dom, ponos, čast, da je brat dvignil kopje "na svoje mile" in bo zato kaznovan, da je najvažnejše, da preživi narod; na nasilje naj se odgovori z nasiljem; zagovarja sovraštvo, smrt mu je "kot blagoslov in poljub najvišje sreče" in "Mrliči imajo vedno zadnjo besedo"...	
	2	♦ bratu razkolje glavo, da iz nje pogledajo zločini – "perverzna domišljija bolnega uma" –, rad bi bil pokopan v domači zemlji; njegove zadnje besede še živega: "Slava padlim, a gorje živim!"; po smrti Antigoni mirno, cinično, indiferentno ponovi, da sta se z bratom morala pobiti, čeprav sta oba zgubila;	
	2	♦ bije "pravični boj" za svojo pravico, za oblast, ki mu jo je po dogovoru obljubil brat, meni, da bi se sestri morali upreti Eteokleju in ne sodelovati "v tuji krivdi", ki da je posledica osebnih dejanj ...	
	1	♦ Eteoklej	
	2	♦ Jokastin sin, tekmeč za oblast	
2	♦ brat mu je napadalec in izdajalec, zato se z njim ne pogovarja, kajti "kdor se z izdajalcem pogovarja, je sam izdajalec!", ker se ne drži dogovora, je kriv za vojno, nasilje, smrti, ni možbeseda, prelomi obljubo, meni, da je oblast "ena in nedeljiva", vendar ji moraš biti kos, česar pa naivni brat ne bi bil sposoben, ve, da ga meščani ne marajo (vzrok zamolči), je patetik, demagog, frazer, moli, da bi ubil brata kakor psa, ker bo to "pravično";		

	2	♦ njegov cilj je "zmaga in odstranitev mojega brata" in ohranitev oblasti, pa četudi z vojno, v kateri, pravi, "so naša srca spočita, umita in mirna!";	
	2	♦ tudi on je ubit, vojna z bratom za oblast je brezumna, nesmiselna, groteskna, zločinska ...	
Skupaj	9		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
8	3	♦ Npr.: obe sta vezani na isti mit, na iste vplive. ♦ Sta tragediji, ki se dogajata v Tebah, le da v različnih časih. ♦ V obeh je razplet usoden za naslovni lik ...	Za 1 pravilen odgovor 1 točka.
	3	trije od: ♦ npr.: v Smoletovi je naslovni lik odsoten, v Jovanovičevi prisoten, vendar z zmanjšano vlogo ♦ v prvi sta brata že mrtva, v drugi se šele pobijeta ♦ prva je tradicionalna, druga moderna ♦ v prvi nastopa Kreonov svetovalec, v drugi ravna Kreon samoiniciativno ♦ različen jezik ...	
Skupaj	6		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
9	1	eden od: ♦ DA ♦ NE	
	2	♦ DA: če je z zmago mišljena tudi oblast ♦ NE: ker hoče oblast	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
10	1	♦ starka	
	1	♦ Teiresias	
	1	♦ Teiresias	
	2	♦ Menim, da ...	Odgovor se določi na moderaciji.
Skupaj	5		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
11	2	♦ Drama je vrsta dramskega besedila in literarno delo, ki je praviloma namenjeno gledališkemu uprizorjanju; sestavljena je iz govorljivega dela in didaskalij; neposredno predstavlja človeško dejavnost v obliki dramatičnih napetosti, zaradi česar ji je lastna teatralnost ...	
	3	trije od: ♦ besedilo ♦ igralec ♦ gledalec ♦ svetloba	Za 1 pravilen odgovor 1 točka.
	3	npr., trije od: ♦ antični ♦ renesančni ♦ vrtljivi ♦ škatlasti ...	
Skupaj	8		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
12	2	♦ poudarek	Odgovor se določi na moderaciji.
	2	♦ zamisel scenografije	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
13	1	♦ navedba popolnega naslova z avtorjem	Odgovor se določi na moderaciji.
	2	♦ sporočilo nove uprizoritve	
	1	♦ izpostavitve tistega, kar naj bi privabilo gledalce	
Skupaj	4		

Skupno število točk: 80